

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 22.5.2024
IU-sak: 11/24		Arkivsaknr.:

SFI-V og KI sentre status

Bakgrunn

Denne saken er en oppfølging av IU-sak 06/23, IU-sak 13/23, IU-sak 29/23 og IU-sak 5/24 og FU-sak 12/24.

Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er et virkemiddel fra Forskningsrådet som skal utvikle kompetanse som er viktig for innovasjon og verdiskaping med frist for første steg 18. september 2024. Forskningsrådet lyser også ut midler til forskningssentre for kunstig intelligens med skissefrist 7. juni 2024.

Saken gir en statusoppdatering for SFI-V og forskningssentre for kunstig intelligens, og UiBs arbeid med søknadene.

Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI)

Forskningsrådet har lyst ut SFI-V der søknadsfristen for trinn 1 er 18. september 2024. Nøyaktig frist for trinn 2 er ennå ikke kommunisert, men den er planlagt i mai-juni 2025. Formålet med trinn 1 er å kvalifisere inntil 30 søknader som skal gå videre til trinn 2 i utlysningen. Beslutningen om hvilke søknader som blir invitert til å søke i trinn 2 blir offentliggjort medio desember 2024.

Dette skal SFI-ordningen bidra til¹:

- Resultatene fra forskningen skal gi grunnlag for innovasjoner og økt verdiskaping i norsk næringsliv og/eller økt effektivitet og gode tjenester i norsk offentlig sektor.
- Næringslivet skal gjennom samarbeid med ledende forskningsinstitusjoner og tilgang på forskning av høy kvalitet oppnå økt konkurransekraft nasjonalt og internasjonalt.
- Sentrene skal øke internasjonalisering av norsk næringsliv og forskningsinstitusjoner, bl.a. gjennom sterke nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og verdikjeder.
- Sentrene skal bidra til master- og forskerutdanning for å møte kompetansebehov i næringsliv og offentlig sektor.

Nye aspekter i årets utlysning:

- Det er nå tydeligere krav til medfinansiering og innovasjon, og en plan for at brukere tar i bruk innovasjonene. Organisering for å ta innovasjonene i bruk er viktig, for eksempel tydelige strukturer og aktiviteter for å fremme innovasjon og håndtere IPR.
- Sentrene må bidra til grønn omstilling, der klimautvalgsrapporten er bakgrunnsdokumentet

¹ [Senter for forskningsdrevet innovasjon – SFI V – trinn 1 \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no)

- NFR ønsker å ha en bred portefølje - derfor er det krav om komplementaritet til andre SFler, FMEer, og forskningssentre for petroleum sentre som har hatt oppstartstartet i 2019 eller senere.
- Senteret skal ha et styre der flertallet av medlemmene og styreleder kommer fra brukerpartnerne og strategisk rådgivende komité ("Scientific Advisory Committee") bestående av uavhengige internasjonale toppforskere
- Forskerutdanning: inkluderer masterstudenter i tillegg til PhD, det forventes utplassering til brukerpartnerne.
- Sentrene må legge til rette for nødvendig tverrfaglig samarbeid, inkludert samfunnsvitenskapelig, humanistiske og juridiske perspektiver for å fremme utvikling av ansvarlig innovasjon
- Sentrene må legge til rette for relevant bruk av digitale teknologier som bl.a. kunstig intelligens i forskningsprosessen for å styrke digital kompetanse
- Sentrene må beskrive planer for internasjonalt samarbeid, med særlig vekt på Horisont Europa. Det må settes av midler i senterets budsjett til å ivareta internasjonalt samarbeid, nettverkssamarbeid og mobilitet.

Kjente UiB-initiativer

Det arbeides for tiden med åtte SFI koordinatorsøknader fra UiB.

Arbeid med initiativene

Det har vist seg at SFI initiativene er på forskjellige modenhetsnivåer og har vidt forskjellige behov. Noen initiativ har hatt flere konsortiumsmøter, mens andre jobber med sine konsepter og sonderer industripartnere. For å støtte deres individuelle behov, har FIA nå tildelt to seniorrådgivere for forskning og/eller innovasjon til hvert initiativ. KA har tildelt en kommunikasjonsrådgiver til hvert initiativ. En ny tidslinje for felles støttearrangementer er under kontinuerlig utvikling. Oppdatert tidslinje presenteres i møtet. FIA har organisert to felles workshoper for initiativene, med fokus på konsortiebygging, informasjon om utlysningen og søknadsskrivingsråd. Det er også utviklet et SFI-verktøykasse som inkluderer mal for å svare på prosjektbeskrivelsen, partnerkontakt form, forslag til arbeidspakkestruktur og senterstruktur Patentstyret har levert korte patentlandkapsanalyser for to av SFI-initiativene som kan brukes for å finne relevante partnere.

Forskningssentre for kunstig intelligens

Forskningsrådet lyser ut midler til 4-6 forskningssentre for kunstig intelligens. KI-sentrene kan få tildelt 75-200 millioner hver. De skal starte opp i 2025 og være femårige. Forskingen i KI-sentrene skal ta for seg problemstillinger som krever tverrfaglig og tverrsektorielt FoU-samarbeid. Hvert senter forventes å dekke minst to av de tre sporene:

- SamfunnskONSEKVENSER av KI og annen digitale teknologier
- Teknologi: Utvikling av fremtidens digitale teknologier, med hovedvekt på kunstig intelligens
- Innovasjon: Hvordan ta i bruk KI og digitale teknologier

Søknadsprosessen har to steg: først en femsiders skisse med frist 7. juni 2024 og så en hovedsøknad med frist 15. januar 2025. Det er obligatorisk å sende inn skisse dersom en skal levere full senterøknad.

Forankring

Institusjonelt sett er prosessen forankret i Forskningsutvalget, Innovasjonsutvalget vil også holdes informert. I tillegg vil styringsgruppen for UiB AI ha en rådgivende rolle.

Koordinering av prosessen

Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) koordinerer prosessen på UiB, i samarbeid med støtteapparatet ved fakultetene og de andre sentraladministrative avdelingene.

10. april samlet et mobiliseringsarrangement ca. 150 interesserte, og 14 fagmiljøer fra UiB la fram ideer om enten å koordinere eller å bidra til sentre. FIA ønsker å nå bredt ut og få oversikt over alle som planlegger å sende en skisse. De fagmiljøene som la fram sine ideer har fått epost med spørsmål om de planlegger å levere skisse, og om de trenger noe støtte fram mot søknadsfristen 7. juni. Instituttledere for disse fagmiljøene, samt prodekaner forskning og forskningskontakter ved alle fakultetene, har fått kopi av eposten.

Oversikt over alle skisser

Dersom det er andre fagmiljø som planlegger å sende inn skisse, ønsker vi å vite om disse for å best mulig kunne koordinere prosessen ved UiB. Vi vil rigge støtte i skisse- og (særlig) søknadsfasen etter behov. Fulle senterøknader som skal koordineres fra UiB kan få kr. 75 000 i stimuleringsmidler, som kan deles ut etter Forskningsrådets tilbakemelding på skissene (varslet innen midten av august 2024).

Kjente UiB-initiativer

Ut fra mobiliseringsseminar og det vi ellers kjenner til, er det 4-5 senterinitiativer på gang fra UiB: 1-2 fra MED, 1 fra SV, 1 fra SV/MN, 1 fra MN og 1-2 fra PSY. Ellers er miljøer fra JUSS, HF og KMD åpne for å bidra inn i senterøknader koordinert fra andre fakultet.

Oppsummering

Saken legges frem til orientering i Innovasjonsutvalget. Det legges opp til å presentere flere saker utviklingen av SFI-V og KI sentre fremover.